



ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN ORYANTASYON SORUNLARI VE BEKLENTİLERİNE İLİŞKİN BİR ORYANTASYON PLANI*

Emin Tamer Yenen¹-Hüseyin Boz²

ÖZET

Bu araştırmada, üniversiteye yeni başlayan öğrencilerin karşılaştıkları uyum sorunlarının belirlenmesi ve beklentilerine yönelik bir oryantasyon planının oluşturulması amaçlanmıştır. Bu doğrultuda araştırmada üniversite birinci sınıf öğrencileri ve daha önce öğrenci danışmanlığı yürütmüş ve halen yürütmekte olan akademisyenler ile görüşmeler yapılmıştır. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması modeline göre düzenlenmiştir. Araştırmanın çalışma grubu dört farklı fakültede eğitim gören 40 öğrenci ve bu fakültelerde görev yapan 12 akademisyenden oluşmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme kullanılmıştır. Görüşme formunda öğrenciler için dört açık uçlu soru, akademisyenler için görüşme formunda üç açık uçlu soru bulunmaktadır. Veriler tema, alt tema ve kodlara ayrılmış ve frekansları ile birlikte tablo halinde sunulmuştur. Elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre öğrencilerin temel sorunları barınma, şehre ve kültüre uyum, üniversitenin kampüsü hakkında bilgi eksikliği, ders alma ihtiyacı ve bölümde rehberlik ihtiyacı olarak sıralanmıştır. Araştırma genel olarak değerlendirildiğinde oryantasyon faaliyetlerinin sadece üniversite ve çevresinin tanıtımı ve bölümle alakalı genel bilgilerin verilmesi olarak algılanmaması gerektiği, oryantasyon sürecinin fiziki, sosyal, akademik ve psikolojik başta olmak üzere bir çok boyutunun olduğu ve öğrencilerin bu tür uyum süreci hizmetlerinden haberdar edilip destek almalarının sağlanması gerektiği sonucuna ulaşılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Üniversite öğrencileri, üniversiteye uyum süreci, oryantasyon sorunları, beklentiler, oryantasyon planı.

AN ORIENTATION PLAN REGARDING UNIVERSITY STUDENTS' ORIENTATION PROBLEMS AND EXPECTATIONS

ABSTRACT

In this research, it is aimed to determine the adaptation problems faced by students who have just started university and to create an orientation plan for their expectations. In this direction in the research, interviews were made with first grade university students and academicians who had previously conducted and are still conducting student counseling. The research was designed according to case study, one of the qualitative research methods. The study group consisted of 40 students from four different faculties and 12 academicians working in these faculties. Semi-structured interview was used as a data collection tool in the research. There are four open-ended questions in the interview form for students and three open-ended questions in the interview form for academics. The data were

* Bu çalışma 1919B011802079 nolu TÜBİTAK Projesinden 1. yazarın danışmanlığında türetilerek hazırlanmıştır.

¹ Doç. Dr., Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, emintameryenen@nevsehir.edu.tr. Sorumlu Yazar

² Öğretmen, hsnboz9763@gmail.com

divided into themes, sub themes and codes and presented as a table with their frequencies. The data obtained were analyzed by content analysis method. According to the research results, the main problems of the students were housing, adaptation to the city and culture, lack of information about the campus of the university, the need to enroll in courses and the need for guidance in the department. When the research is evaluated in general it is concluded that orientation activities should not be perceived only as presentation about the university and its environment and giving general information about the department, because orientation process has many dimensions especially physical, social, academic and psychological and so students should be informed about this kind of adaptation process services and necessary support should be provided.

Keywords: University students, university adaptation process, orientation problems, expectation, orientation plan.

1. GİRİŞ

Üniversite öğrenciliği, birçok gencin hayalini kurduğu ve istediği bir yaşam dönemidir. Üniversiteye ilk kez başlayan öğrenciler alışkın olmadıkları farklı ve yeni bir ortamın içine girmekte ve kendilerini aniden değişik bir akademik ve sosyal çevre içinde bulmaktadırlar. Öğrencilerin karşılaştıkları bu yeni çevre, eğitim yaşantıları, insan ilişkileri ve geçmişteki sosyal ortamlarından farklılık göstermektedir. Öğrenciler daha önce alışkın olmadıkları bu sosyal ortamda tüm bireysel yaşam sorumluluklarını da kendileri üstlenmek zorunda kalmaktadırlar (Karahan, Sardoğan, Özkamalı ve Dicle, 2005).

Üniversitenin ilk yılı çoğu öğrenci için heyecanlı ve stresli bir deneyimlerin edinildiği zaman dilimleri olarak tanımlanabilir. Çünkü üniversitede öğrenci olmak, aileden uzakta farklı şehirlerde yaşamak, öğrencilerde kaygı ve stres yaratabilmektedir (Kacur ve Atak, 2011). Üniversite öğrencileri genel olarak ergenlikten gençliğe ve yetişkinliğe geçiş döneminin sıkıntılarını yaşayan bir bireylerdir (Özgüven, 1992). Yetişkinliğin ilk adımlarının atıldığı bu dönemde öğrenciler birçok yeni sorumlulukla karşılaşabilmektedir. Bireylerin ailelerinden ayrılarak kendi ayakları üzerinde durmaya çalıştıkları bu yeni dönem birtakım zorlukları da beraberinde getirmektedir. Bunların başında; barınma, beslenme, üniversite yerleşkesine ve bölgeye yabancılaşma, farklı sosyal çevrelerden gelen bireylerle ilişki kurma, ekonomik kaygılar, güvenlik, kültürel ve coğrafi farklılıklar, akademik işlerde yaşanan güçlükler, yarı ya da tam zamanlı iş deneyiminin başlaması, depresyon, engelli öğrencilerin yaşadıkları güçlükler, yalnızlık ve ev özlemi gibi faktörler gelmektedir (Mercan ve Yıldız, 2011; Wintre ve Yaffe, 2000). Ayrıca üniversite yıllarında bir gruba aidiyetlik ihtiyacı, meslek sahibi olma ve geleceğe yön verme idealleri ile yeni bir okul ortamına, farklı bir şehire ve yabancı bir çevreye uyum sağlama çabaları birçok gençte bazı uyum sorunlarının ortaya çıkmasına neden olabilmektedir (Aktaş, 1997). Üniversiteye yeni başlayan öğrencilerin bu tarz sorunları uzun süre yaşamaları, onların üniversiteye oryantasyon sürecini olumsuz etkilemekte ve okulu bırakmalarına dahi sebebiyet verebilmektedir (Paul ve Brier, 2001). Fisher, Cavanagh ve Bowles (2009), uyum sorununun ilk yılda okulu bırakmanın yanında akademik başarıyı da olumsuz etkilediğini ve yeniden sınava hazırlanarak farklı üniversiteleri kazanma isteğini doğurduğunu belirtmişlerdir.

Üniversiteye yeni başlayan öğrencilerin yaşadıkları bu sorunlar üzerinde durulması gereken önemli bir konudur. Özellikle üniversiteye başlangıç yılında karşılaşılan sorunların başında çevreye uyum ve oryantasyon sorunları gelmektedir, ancak günümüzde üniversitelerimizdeki oryantasyon faaliyetleri birkaç büyük üniversite dışında yeterince verilememektedir (Kutlu, 2004).

Fransızca kökenli bir kelime olan oryantasyon (orientation) belirli bir yön verme, yönelim, yönlendirme anlamları taşımaktadır (Saraç, 2009). Eğitim ve iş sahası gibi ortamlarda sıklıkla kullanılan bu terim, herhangi bir kişi ya da topluluğu yeni ortama hazırlama ve alıştıırma olarak değerlendirilmektedir (Çiftel, 2017). Özellikle eğitimin birçok aşamasında belirli amaçlar doğrultusunda oryantasyon çalışmalarının yapıldığı bilinmektedir. Oryantasyon eğitiminde, okul ve öğrenciye ait bilgilerin edinilmesi, fiziki ve psikolojik ihtiyaçların giderilmesi ile öğrencinin en kısa zamanda okuluna uyumunun sağlanması amaçlanmaktadır (Kolunsağ ve Vatansever Özdemir, 2007).

Psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinin içerisinde yer alan alıştıırma-oryantasyon; üniversiteye yeni başlayan öğrencilere yaşamlarındaki bu yeni ortam ve koşullara uyum sağlamlarına, karşılaşılabilecekleri güçlüklerle baş edebilmelerine, öğrencilerin üniversite öğretiminin amaçlarını düşünmelerine, üniversiteli olmanın sorumluluklarını düşünerek kavramalarına, üniversitenin sunduğu olanak ve hizmetler hakkında bilgi sahibi olmalarına, üniversitenin ilkeleri ve kuralları hakkında bilgi edinmelerine, üniversite yaşamı boyunca akılcı ve doğru karar verebilmeleri için gerekli bilgileri elde etmelerine, üniversitenin kampüslerini, bölümlerini, yurtlarını, yakın çevresini ve buldukları şehri tanımalarına, yardımcı olmak için sunulan psikolojik danışma ve rehberlik içerisinde yer alan hizmetlerdir (Kutlu, 2004). Bu bağlamda üniversite eğitimindeki oryantasyonun amacının, ilk yıldan itibaren öğrencilerin karşılaştıkları zorluklar ve uyum sorunlarının üstesinden gelebilmeleri için onlara yol göstermek ve bu çalışmaların geniş öğrenci kitlelerine yayılmasını sağlamak olduğu söylenebilir.

Oryantasyon eğitimi, üniversitelerin mevcut düzenlerinin devamında ve örgütsel gelişmede önemli rol oynamaktadır. Öğrencilere okula ilk geldikleri günlerde veya ara sınıflarda karşılaştıkları muhtemel zorluklar esnasında yapılan oryantasyon eğitimi öğrencinin okula yabancılaşmasını önlemekte ve sosyal kaynaşmayı çabuklaştırmaktadır (Kacur ve Atak, 2011). Öğrencilerin belirsizlik ve bilgisizlikten doğan şikayetlerini en aza indirmek, yanlış denemeler ve yanlışlar yoluyla zaman kaybının önüne geçmek ve mevcut düzenin işleyişinde aksamalar meydana gelmemesi için oryantasyon eğitiminin yapılması büyük önem arz etmektedir (Simons, 2006). Oryantasyon eğitimi, öğrencinin okulla bütünleşmesinde, öğrencilerin hocalarını ve birbirlerini yakından tanımalarında faydalı olduğu gibi akademik başarılarının arttırılmasında da önemli olduğu ifade edilmektedir (Henriksen, 1995).

İyi organize edilmiş bir oryantasyonun öğrencilerin okula karşı ilk olumlu izlenimlerini edinmelerini sağlamaktadır. Bu eğitimler aracılığıyla yüksek motivasyon sağlanarak iletişim eksikliğinden kaynaklı

sorunların giderildiği gibi, öğrencilerin yeni ortamlarındaki görev ve hakları ile ilgili doğru bilgilere ulaşmaları hedeflenmektedir. Oryantasyon eğitiminin başlıca amaçları şöyle sıralanabilir (Yeşilyaprak, 2005; Kolunsağ ve Vatansever Özdemir, 2007):

- Okulun genel yapısı, vizyonu, misyonu ve öğrencinin kendi hakları konusunda bilgi vermek,
- Motivasyonu arttırmak ve kişiye güven duygusu kazandırmak,
- Kuruma karşı aidiyet duygusu geliştirmek ve bireyin okul ortamına çabuk uyumu sağlamak,
- Öğrencilere içinde bulunduğu şartları tanıtmak,
- Öğrencileri eğitimlere hazırlamak,
- Deneme-yanılma yoluyla öğrenmede kaybedilen zamanı önlemek,
- Disiplin suçlarını ve risk oluşturabilecek durumları kontrol altına almak,
- Öğrenciyi görev, yetki ve sorumlulukları konusunda bilgilendirmek,
- Öğrencilerin değişimlere, gelişimlere ve yeni teknolojilere uyumunu sağlamak, bilgi ve becerilerini arttırmak.

Sürdürülebilir ve planlı oryantasyon eğitimleri, üniversiteyi yeni kazanan öğrencilerin daha okula başlamadan önce veya kayıt olmasını takiben ilk haftalarda okula alıştırma yönünde ve sonraki yıllarda da kendini yenileyerek devam eden bir süreç şeklinde uygulanabilir (Kolunsağ ve Vatansever Özdemir, 2007). Sürdürülebilir ve iyi planlanmış bir oryantasyon eğitimi olmayan üniversitelerde öğrenciler uyum süreçlerini sancılı atlatırken, amaçları eğitim-öğretim dışında çok farklı emel ve güçlere hizmet eden ve ülkenin milli birlik ve bütünlüğüne kast eden oluşumların tuzağına da düşebilmektedir. Özellikle ülkemizin yakın dönemde yaşadığı 15 Temmuz 2016 darbe girişiminin sebeplerinden biri de, üniversiteye yeni başlayan ve uyum sürecinde yeterli desteği göremeyen çaresiz gençlerin, oluşan bu boşluktan yararlanmaya çalışan ve ülke menfaati zararına faaliyetler yürüten ideolojik fraksiyonlar tarafından kandırılması olmuştur (Yıldırım ve Yürüdü, 2017). Bilinçli veya bilinçsiz bu tür oluşumların içinde yer alan kişilerin vermiş olduğu zararları ülkemiz acı bir şekilde tecrübe etmiştir (Alkan, 2016).

Üniversite öğrencilerinin yaşadıkları sorunlara ilişkin yapılan çalışmalar üniversiteye uyum zorluğunun en sık ifade edilen sorun alanlarından bir olduğunu ortaya koymaktadır (Baker ve Siryk, 1984; Aktaş, 1997; Şen, 2004; Özkan ve Yılmaz, 2010). Üniversite yaşamının, özellikle üniversite birinci sınıf öğrencileri için, psikolojik, sosyal ve akademik alanlarda bir çok değişimi beraberinde getirdiği alanyazında uzun yıllardan beri sıklıkla vurgulanmaktadır (Henriksen, 1995; Leong, Bonz, ve Zachar, 1997; Kutlu, 2004; Aladağ, 2009). Bu nedenle, üniversiteye yeni başlayan öğrencilerin karşılaştıkları bireysel ve çevresel faktörlerden kaynaklı problemlerin ve beklentilerinin neler olduğunun tespit edilip, bu bağlamda çözüme dayalı sürdürülebilir bir oryantasyon planının ortaya konulması yaygın bir etkisi olması açısından araştırmaya değer görülmüştür. Bu doğrultuda yapılan araştırmanın amacı; üniversiteye yeni başlayan öğrencilerin

yaşadıkları oryantasyon sorunlarını ve neler yapılması gerektiği konusunda beklentilerini tespit ederek oryantasyon hizmetlerinin uygulanmasında kılavuzluk edebilecek bir oryantasyon planı sunmaktadır.

2. YÖNTEM

Araştırma nitel araştırma yöntemi çerçevesinde durum çalışması desenine göre düzenlenmiştir. Durum çalışmaları genel olarak bir olay ya da durumun nasıl gerçekleştiğini anlamaya yönelik bir bireyden ya da sosyal bir gruba kadar değişik birimlerin ele alınabileceği, araştırmacıların zengin ve ayrıntılı bilgi toplamalarına olanak sağlayan nitel bir model olarak tanımlanmaktadır (Lichtman, 2006).

2.1. Çalışma Grubu

Çalışmanın araştırma grubunu Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesinde 2018-2019 eğitim-öğretim yılında 1. sınıfa başlayan 40 öğrenci ve 12 akademisyen oluşturmuştur. Bu kapsamda gönüllülük esasına dayalı olarak Eğitim Fakültesinden 13, Fen Edebiyat Fakültesinden 11, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi ve İlahiyat Fakültelerinden sekizer öğrenci ve bu fakültelerde görev yapan 12 akademisyen ile görüşmeler yapılmıştır. Akademisyenlerin beşi Eğitim Fakültesinde, dördü Fen Edebiyat Fakültesinde, üçü İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde, biri de İlahiyat Fakültesinde görev yapmaktadır. Çalışma grubu oluşturulurken amaçlı örneklem türlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Öğrencilerin seçiminde ölçüt olarak üniversite 1. sınıf olmaları ve üniversitenin en çok öğrenci alan fakültelerinden olan yukarıdaki fakültelerde okuyor olmaları ölçüt olarak belirlenmiştir. Akademisyenlerin seçiminde yine en çok öğrencisi olan fakültelerde görev yapan ve daha önce öğrenci danışmanlığı yürütmüş ya da halen danışmanlık görevini sürdüren öğretim üyelerinin seçilmesi ölçüt olarak belirlenmiştir.

2.2. Veri Toplama Araçları

Çalışmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilmiş yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme soruları nihai formatına getirilmeden önce, hazırlanan sorular biri Türkçe Öğretmenliği Bölümü, ikisi Eğitim Programları ve Öğretim Bölümü öğretim üyelerine sunularak uzman görüşü alınmıştır. Uzman görüşleri neticesinde anlaşılmasında güçlük çekilebilecek sorular değiştirilerek nihai görüşme formu hazırlanmıştır. Öğrenciler için hazırlanan görüşme formunda dört, akademisyenler için hazırlanan görüşme formunda ise üç adet açık uçlu soru bulunmaktadır. Görüşmelerin bir bölümü gönüllülük esasına dayalı olarak ses kaydına alınırken bir bölümü de ses kaydına izin vermeyen katılımcıların olması nedeniyle araştırmacılar tarafından not tutularak kayıt edilmiştir. Görüşmeler ortalama 20 dakika sürmüştür. Görüşmeler sırasında katılımcıların görüşlerinin araştırmanın dışında başka bir yerde kullanılmayacağı ve isimlerinin kesinlikle açıklanmayacağı beyan edilmiştir.

2.3. Verilerin Analizi

Yarı yapılandırılmış görüşmeler aracılığıyla elde edilen veriler içerik analizi tekniği ile analiz edilmiştir. Elde edilen veriler tema, kategori ve kodlara ayrılmış ve frekansları ile birlikte tablolar halinde sunulmuştur. Örneğin öğrencilerin yaşadığı sorunlar teması altında; fiziki sorunlar, akademik sorunlar, psikolojik sorunlar ve sosyal sorunlar gibi kategoriler belirlenmiş ve kodlara ayrılmıştır. Ayrıca oluşturulan kodlara ilişkin katılımcı görüşlerinden doğrudan alıntılar yapılmıştır. Öğrencilere ilişkin yapılan alıntılar kime ait olduğu Ö1, Ö2...; akademisyenlere ilişkin yapılan alıntılar kime ait olduğu ise A1, A2... şeklinde kısaltmalar halinde verilmiştir.

3. BULGULAR

3.1. Öğrencilerin Oryantasyon Faaliyetlerine Yönelik Görüşleri

Araştırmada, üniversiteye yeni başlayan öğrencilere ilk olarak yapılan oryantasyon faaliyetlerine yönelik görüşleri sorulmuş ve konu hakkında daha önce bilgi sahibi olup olmadıkları öğrenilmiştir. Elde edilen bulgular tema ve alt temalara ayrılarak tablolaştırılmıştır. Bu temaya ilişkin oluşturulan kodları ve frekanslarını gösteren tablo aşağıda verilmiştir (Tablo 1).

Tablo 1. Öğrencilerin oryantasyon faaliyetlerine yönelik görüşleri

Öğrencilerin Oryantasyon Faaliyetlerine Yönelik Görüşleri	
Bilgi Sahibiyim (f-15)	Yetersiz (f-7), üniversitenin yakın çevresinin tanıtımı (f-6), alıştırma süreci (f-2)
Bilgi Sahibi Değilim (f-25)	Oryantasyon hakkında bilgilendirme yapılmadı (f-20), üniversitedeki hizmetlerin tanıtımı yapılmadı (f-5)

Tablo 1 incelendiğinde öğrencilerin büyük çoğunluğunun (f-25) oryantasyon faaliyetleri hakkında bilgi sahibi olmadığı görülmektedir. Yapılan görüşmelerde öğrencilerin bazılarının oryantasyon faaliyetleri hakkında daha önce bir hiçbir bilgiye sahip olmadığı bazılarının oryantasyon faaliyetlerinin ne anlama geldiğini bildiği fakat üniversitede yapılan faaliyetlerden haberdar olmadığı anlaşılmaktadır. Konu hakkında bilgisi olanların ise yapılan oryantasyon çalışmalarını yetersiz bulduklarını (f-7), faaliyetleri üniversitenin yakın çevresinin tanıtımı (f-6) ve alıştırma süreci (f-2) olarak gördükleri tespit edilmiştir. Bu bulgulara göre öğrencilerin oryantasyon faaliyetleri hakkında genel olarak bilgi eksiklikleri olduğu, oryantasyona yönelik ne tür hizmetlerin olduğu ya da yapıldığı konusunda haberdar edilmedikleri ve yapılan faaliyetlerin ise çoğunlukla fiziki oryantasyona yönelik etkinlikler olduğu söylenebilir. Temaya ilişkin öğrenci görüşlerinden bazıları aşağıda verilmiştir.

Bilgi sahibi değilim	<i>“Hayır, daha önce böyle bir bilgiye sahip değildim.” (Ö3)</i> <i>“Daha önce bir bilgi almadım. Bunu ilk duyduğumda Üniversite’de oryantasyon faaliyeti yapılmış ve bitmişti. Çok geç haberim oldu. Açıkçası bu etkinlikten haberdar olmak ve</i>
----------------------	--

Üniversite Öğrencilerinin Oryantasyon Sorunları Ve Beklentilerine İlişkin Bir Oryantasyon Planı

	<i>katılmak isterdim.” (Ö20)</i>
	<i>“Oryantasyonu bilgilendirmek için daha çok reklama ve iletişime ihtiyaç var. Benim bilgim olmadı mesela...” (Ö14)</i>
Bilgi sahibiyim	<i>“Oryantasyona dair bilgim vardı. Üniversitemizin oryantasyon faaliyetlerine de katıldım. Fakat yeterli olduğunu düşünmüyorum. Fakültelerden başlanarak üniversitemizi daha detaylı tanıtım yapılabilirdi. Örneğin yemekhanenin nerde olduğuna dair bilgi verilebilirdi.” (Ö8)</i>
	<i>“Oryantasyon hakkında daha önce bir bilgiye sahiptim. Şehir tanıtımının daha kapsamlı olmasını beklerdim.” (Ö32)</i>

3.2. Öğrencilerin Oryantasyon Sorunlarına Yönelik Görüşleri

Araştırma kapsamında öğrencilerin uyum sürecinde yaşadıkları sorunlara yönelik görüşleri alınmıştır. Elde edilen bulgular Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Öğrencilerin oryantasyon sorunlarına yönelik görüşleri

Öğrencilerin Oryantasyon Sorunlarına Yönelik Görüşleri	
Fiziki Sorunlar (f-26)	Barınma (f-8), üniversite yerleşkesi hakkında bilgi eksikliği (f-7), ulaşım (f-7), adres güncellemelerinin yapılmaması (f-4)
Akademik Sorunlar (f-11)	Yönlendirme eksikliği (10), akademisyenlerle iletişim eksikliği (f-1)
Psikolojik Sorunlar (f-10)	Yalnızlık-arkadaşlık kurma (f-6), Sınıf alışma-kaynaşma (f-4)
Sosyal Sorunlar (f-10)	Şehre uyum sorunu (f-8), iş imkanı-burs (f-2)
Sorunla Karşılaşmadım (f-2)	Kendi memleketinde okuyan (f-2)

Elde edilen bulgular incelendiğinde öğrencilerin uyum sürecinde yaşadıkları sorunların çok çeşitlik arz ettiği ve fiziki, akademik, psikolojik ve sosyal olmak üzere dört ana başlıkta toplandığı görülmektedir. Öğrencilerin en çok üzerinde durduğu sorunların “fiziki sorunlar” olduğu (f-26) ve bu alt tema altında en çok ifade edilen kodun öğrencilerin “barınma” problemi (f-8) olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin en fazla sorun olarak gördükleri alanların başında “yönlendirme eksikliği” (f-10); “ulaşım” ve, “üniversite yerleşkesi hakkında bilgi eksikliği” (f-7) gelmektedir. Ayrıca öğrencilerin yalnızlık, yeni karşılaştığı bireylerle tanışma ve ilişki kurma gibi psikolojik sorunlarla da karşılaştıkları tespit edilmiştir. Bunların dışında iki öğrencinin de sorun yaşamadığı belirlenmiştir. Sorun yaşamadığını ifade eden öğrencilerinin ikisinin de ailesinin üniversitenin bulunduğu kentte olması ve birisinin aynı zamanda önceden üniversite deneyiminin olması sorun yaşamamalarının en büyük sebebi olarak gösterilebilir. Öğrenci görüşlerinin bazıları aşağıda verilmiştir:

	<i>“...Okula geldiğimizde kampüs gezdirilmeliydi. Fakülteler tanıtılmıyordu. Blok girişini bile bulmakta zorlandım. Herkesle konuşabilen birisi değilim ve bepsini kendi kendime öğrenmek zorunda kaldım.” (Ö22)</i>
Fiziki sorunlar	<i>“Şehre ilk geldiğimde barınma problemimin olacağını düşünmüştüm ama şanslıyım çünkü gelmeden önce iletişime geçtiğim bir tanıdığım vardı. Onun sayesinde geçen sene bir dernek evinde barındım. KYK yurtlarının yetersiz olması sebebiyle ilk geldiğimde bu sorunu yaşadım. Tanıdığım olduğu için şanslıyım. Fakat dernek evlerine vs. gitmek için çekingendim. Başka çarem yoktu...” (Ö16)</i>
	<i>“Besyo okuyorum. Devlet bizim KYK yurt kontenjanlarımızı özel yetenek olduğu için sonradan açıkladı ve çok az kontenjan var. Bana yurt çıkmadı ve en başta yurdun çıkıp çıkmama durumunu beklerken herhangi bir yerde kalmayıp Kayseri den her gün gelişti yapıyordum. Sonuçlar açıklanıp ta yurt çıkmayınca da baliyle birkaç ay geçti ve apartlar vb.</i>

	<i>kalmayacağım ayların ve yazın kalmayacağım ayların parasını istedi. Maddi durumum iyi değil ve hala kalacak yerim yok.” (Ö1)</i> <i>“En çok sıkıntı çektiğim konu otobüs servislerinin kaldırılması Benim arabam gece 12 buçukta ben iki saat önceden otogara gidip beklemek zorunda kalıyorum ayrıca büyük bavullarla otobüslere binmek çok zorlayıcı ve otobüs içindeki insanlar da rabatsız edici.” (Ö23)</i>
Akademik sorunlar	<i>“Sınavların, hocaların nasıl olduğuna dair bir bilgimiz yoktu.” (Ö15)</i> <i>“İlk gün bilmediğim için ders kaydı yapmakta zorlandım. Hiçbir yönlendirme yapılmadı.” (Ö2)</i> <i>“Fakültede ne neresidir, kiminle konuşmalıyım, derdimi kime anlatayım bilemedim. Hocalarımızla ilkin pek iletişime geçemedik...” (Ö36)</i>
Psikolojik sorunlar	<i>“İnsanların hepsi bana farklı gelmişti. Arkadaşlık konusunda biraz sıkıntı çekmiştim sadece iki tane arkadaşım vardı. Ben normalde çok fazla arkadaşlık kurmayı seven biriyim fakat buraya gelince farklı oldu. Çekiniyor insan.” (Ö7)</i> <i>“Ana sorunun olarak uyum sağlayıp arkadaş edilebilmektedir. Kendimi ilk haftalar yalnız ve üniversiteye soğuk hissettim...”(Ö11)</i>
Sosyal sorunlar	<i>“Üniversiteye uyum sağlamanın ilk aşaması bence şehre olan uyum. Farklı bir yerden başka bir memleketeye geliyorsun. İlk başlarda çok zorlandım o yüzden. Ne bileyim, en azından ne yapılır ne edilir anlatılabilir.” (Ö13)</i>
Sorunla karşılaşmadım	<i>“Ben Nevşehirli olduğum için okulda sorunla karşılaşmadım. Deneyimim de vardı. Daha önce başka bir üniversitede okudum...” (Ö3)</i>

3.3. Öğrencilerin Oryantasyon Sürecine Yönelik Önerileri

Üniversiteye yeni başlayan öğrencilere üniversiteye uyum sürecini kolaylaştırmak için size göre neler yapılmalı sorusu yöneltilerek konu hakkındaki önerileri alınmıştır. Öğrenci görüşlerini içeren tablo aşağıda sunulmuştur (Tablo 3).

Tablo.3. Öğrencilerin oryantasyon sürecine yönelik önerileri

Öğrencilerin Oryantasyon Sürecine Yönelik Önerileri	
Sosyal oryantasyona yönelik öneriler (f-25)	Sosyal faaliyetler arttırılmalı (f-9), kaynaşma tanışma etkinlikleri (f-8), geniş çaplı geziler (f-6), ulaşım-servis sorunları giderilmeli (f-2)
Bilgilendirmeye yönelik öneriler (f-18)	Üniversiteyi tanıtım seminerleri (f-7), bilgilendirme kitapçıkları-broşürleri (f-5), tanıtım videoları (f-2), kolay ve ulaşılabilir bilgi ağı (f-2), bilgilendirme mesajları (f-1), bilgilendirme stantları (f-1)
Yönlendirme-rehberlik hizmetleri (f-10)	Rehberlik servisi (f-7), danışman öğretmen-öğrenci (f-3)
Barınma ihtiyaçları (f-2)	Kalacak yer temini (f-2)

Öneriler temasına ilişkin öğrenci görüşleri incelendiğinde öğrencilerin sosyal faaliyetlere yönelik önerilerinin ön plana çıktığı görülmektedir. Öğrencilerin uyum sürecinin kolaylaştırılması adına gezi ve tanışma toplantıları gibi sosyo-kültürel tanıtım faaliyetlerine ağırlık verilmesi gerektiğini ifade ettikleri tespit edilmiştir. Önerilere yönelik tespit edilen bir diğer önemli husus da bilgilendirme faaliyetleri olmuştur. Öğrencilerin sorunlar temasında da belirttiği gibi oryantasyon sürecine yönelik bilgilendirme ağının zayıf ve plansız olması öğrencilerin bu konuya yönelik önerilerinde bir kez daha ortaya çıkmaktadır. “Üniversiteyi tanıtım seminerleri” (f=7) ve “bilgilendirme kitapçıkları-broşürleri” (f=5) bu alt temaya ilişkin en çok ifade edilen görüşler olarak belirlenmiştir. Öğrenciler tarafından dile getirilen başka önemli bir husus da “yönlendirme ve rehberlik hizmetleri” olmuştur. Bu konuya ilişkin öğrenciler ders kayıt işlemlerine yönelik yönlendirmeden, psikolojik sorunlarına yönelik rehberlik hizmeti alabilecekleri bir servis olması gerektiğine varıncaya kadar birçok öneride bulunmuştur. Öğrenci görüşlerinden bazı alıntılar aşağıda sunulmuştur:

Sosyal oryantasyona *“Öğrencileri üniversite ortamına hazırlayıcı, yeni girdiğimiz bir ortama*

Üniversite Öğrencilerinin Oryantasyon Sorunları Ve Beklentilerine İlişkin Bir Oryantasyon Planı

yönelik öneriler	<i>uyum sağlamamızı kolaylaştırabilecek etkinlikler düzenlenebilir. Bölümce geziler düzenlenebilir mesela.” (Ö24)</i> <i>“Kapsamlı bir tanışma etkinliği yapılabilir ama katılımı arttırmak için bazı engeller kaldırılmalı (o esnada ders işlenmesi ve bu etkinliğin herkese duyurulmaması gibi). Samimi ve sıcak bir ortam yaratılarak öğrencilerin sorularına cevap bulabileceği bir etkinlik olmalı.” (Ö19)</i>
Bilgilendirmeye yönelik öneriler	<i>“Üniversitede ilk gün veya daha önce belirlenen bir tarihte üniversitede neresi nerede bunların bize anlatılması, gösterilmesi lazımdı. En azından derse gireceğimiz sınıflar için görevliler görevlendirilmeliydi. Üniversite çevresi tanıtılmalıydı.” (Ö37)</i> <i>“Örneğin belli bir tanıtım konferans ders olmasa bile en azından öğrencileri en gerekli şart en önemli bilgilerin olduğu bir kitapçık verilmeli. Mesela kayıt esnasında hatta okuduğumuz bölümle ilgili bir özel bölümde olsa çok iyi olur.” (Ö6)</i> <i>“Okulun internet sitesine İstanbul’un tanıtımına benzeyen okulun sanal olarak gezilip tanıtılması için üç boyutlu sanal gerçek bir veri eklenerek öğrencilere daha önceden iyi bir bilgilendirme yapılabilir.” (Ö2)</i>
Yönlendirme-rehberlik	<i>“Öğrencilerin karşılaştıkları sorunlarda yardım alabilecekleri belirli kişiler olmalı. Bir nevi rehber gibi olması gerektiğini düşünüyorum. Mesela psikolojik sorunların da çözülmesine yardımcı olabilecek kişiler olmalı. Her fakültede birkaç tane böyle kişi olmalı.” (Ö32)</i> <i>“Derslikler için yeni gelenlere üst sınıflardan danışman öğrenciler yardımcı olabilir.” (Ö5)</i>
Barınma ihtiyaçları	<i>“Her öğrencinin temel ihtiyaçlarından biri olan barınma ihtiyacı tam olarak karşılanması ilk olarak çok önemlidir. Bu konuda sorun yaşayan öğrenciler diğer alanlara da uyum sağlayamıyor ki zaten.” (Ö40)</i>

3.4. Akademisyenlerin Oryantasyon Faaliyetlerine Yönelik Görüşleri

Araştırmada, akademisyenlere üniversiteye yeni gelen öğrencilere yapılan oryantasyon faaliyetlerine yönelik görüşleri sorulmuştur. Elde edilen bulgular aşağıda sunulmuştur (Tablo 4).

Tablo 4. Akademisyenlerin oryantasyon faaliyetlerine yönelik görüşleri

Akademisyenlerin Oryantasyon Faaliyetlerine Yönelik Görüşleri	
Yetersiz (f-12)	Kurumsal değil (f-4), önemsenmiyor (f-3), öğrenciler bilgilendirilmiyor (f-3), amacına ulaşmıyor (f-2)
Yeterli (f-0)	-

Tablo 4 incelendiğinde akademisyenlerin tamamının yapılan faaliyetleri yetersiz gördükleri anlaşılmaktadır. Akademisyenler yapılan faaliyetlerin kurumsal olmadığını, diğer bir ifadeyle etkinliklerin belirli bir standardı olmadığı ve fakülte ya da bölümlere göre değişiklik gösterebildiğini, etkisiz olduğunu, öğrencilerin haklarından ve almaları gereken hizmetlerden habersiz olduklarını ve yapılan faaliyetlerin amacına ulaşmadığını belirtmişlerdir. Akademisyenlerin görüşlerinden bazıları aşağıda sunulmuştur.

Kurumsal değil	<i>“Daha önce bu tür oryantasyon çalışmalarında aktif görev almış olmama rağmen kurumsallaşmış bir oryantasyon çalışması çalışmalarında olduğumu söyleyemem. Bu çalışma kapsamında yaptığımız sadece sözlü bir sunumdan öteye geçemiyor.” (A1)</i>
----------------	--

Önemsenmiyor	“Üniversitede oryantasyon faaliyetlerine çok fazla önem verilmemektedir. Aslında oryantasyon öğrenci açısından çok büyük önem arz etmektedir. Çünkü gerek öğrencinin yaşayacağı şehri tanıması gerek arkadaşları ile uyumu ve kaynaşması öğrencinin sosyalliği açısından önemlidir. Üniversitelerde daha çok gezi ve piknik türü oryantasyon organizasyonları dışına çıkılmamıştır. Bunlarda öğrencilerin gereksinimlerini yeterince karşılamamaktadır.” (A6)
Öğreciler bilgilendirilmiyor	“Oryantasyon eğitiminde öğrenciler yönetmelik yönerge vb. yasa mevzuat hakkında bilgilendirilmeli. Birçoğu haklarının farkında değil. Dersi nasıl geçeceği üstten ders alıp almayacağı hakkını nasıl arayacağı hakkında bilgi verilmeli genel işleyiş hakkında öğrenciler bilgilendirilmeli.” (A3)
Amacına ulaşmıyor	“Öğrencilerin üniversiteye uyum sürecini kolaylaştırmak amacıyla yapılan oryantasyon günleri veya haftasında yürütülen etkinliklerin amacına maalesef ulaşmadığını düşünmekteyim. Bu uyum süreci öğrenciler tarafından “zaman kaybı” sadece gezi veya “boş gün” ifadeleriyle tanımlanabilmektedir. Oysa oryantasyon programının içerisinde çok farklı söz konusudur. Bu etkinliklerde seminer, konferans gezi üniversite tanıtım gezileri ve şehir turları konser veya sportif etkinlikler akla gelmelidir. Bahsettiğim bu etkinliklerin yeteri kadar yapılmadığını düşünüyorum. Oryantasyon haftası sadece şehir içi gezisinden (2 saatlik) ibaret olarak algılanmaktadır.” (A11)

3.5. Akademisyenlerin Öğrencilerin Uyum Sorunlarına Yönelik Görüşleri

Akademisyenlerin üniversiteye yeni başlayan öğrencilerin yaşadıkları uyum sorunlarına ilişkin görüşlerini gösteren tablo aşağıda sunulmuştur (Tablo 5).

Tablo 5. Akademisyenlerin öğrencilerin uyum sorunlarına yönelik görüşleri

Akademisyenlerin Öğrencilerin Uyum Sorunlarına Yönelik Görüşleri	
Fiziki sorunlar (f-15)	Barınma (f-8), üniversite yerleşkesi hakkında bilgi eksikliği (f-3), beslenme (f-2), fakültelerdeki fiziki altyapı eksiklikleri (f-1), ulaşım (f-1)
Sosyal sorunlar (f-13)	Şehre ve kültüre yabancılaşma (f-5), maddi imkanların-bursların yetersizliği (f-4), sosyal etkinlik yetersizliği (f-2), yabancı öğrencilerin dil ve kültür uyumu sorunu (f-2)
Akademik sorunlar (f-9)	Kayıt ve ders seçimi (f-3), öğrencilerin haklarını bilmemesi (f-2), akademik hitap (f-2), öğrencilerin bölümleri hakkında bilgi eksiklikleri (f-1), kurumsal aidiyet sorunu (f-1)
Psikolojik sorunlar (f-8)	Aile-ev özlemi (f-5), yalnızlık (f-3)

Akademisyenlerin öğrencilerin yaşadıkları sorunlara ilişkin görüşleri analiz edildiğinde, sorunların psikolojik, akademik, sosyal ve fiziki sorunlar olmak üzere dört başlık altında toplandığı saptanmıştır. Bu başlıklar arasında en çok dile getirilen sorunların fiziki sorunlar olduğu (f-15), bunu sırasıyla sosyal sorunların (f-13), akademik işleyişe ilişkin sorunların (f-9) ve psikolojik sorunların (f-8) takip ettiği tespit edilmiştir. Görüşmelerden elde edilen alıntılardan bazıları aşağıda sunulmuştur.

Fiziki sorunlar	“Çocukların ilk ve en önemli sorunu barınma. Devlet yurtlarının yetersizliği, darbe sonrası insanların cemaat yurtlarında barınmak istemeyişi ilk kez tanıdığı insanlarla aynı eve çıkma düşüncesinin verdiği rahatsızlık öğrenciyi öyle meşgul ediyor ki ilk bir ay yerleşene kadar biç bir dersten verim alamıyor. Hemen ardından da vizeler gelince bir başarısızlık söz konusu oluyor. Bu da olumsuz bir ön yargıyı tetikleyince zincirleme bir uyum problemine dönüşüyor.” (A9)
	“Üniversitenin yerleşkesi hakkında bilgi eksikliği oluyor. Mesela üniversitenin öbür ucunda olan ilahiyat fakültesini soranlar oldu.” (A1)
	“Öğrenciler tesislerin kullanımını ile ilgili net bir bilgileri yok. Ondan sonra dersler boyutunda devamsızlık olsun, derslikler olsun ve bazı sosyal aktiviteler ile alakalı, spor ve sosyal tesisler ile ilgili bilgileri yok. Yasal hakları konusunda bilgileri yok. Genelde bu tarz sorular geliyor.” (A2)

Üniversite Öğrencilerinin Oryantasyon Sorunları Ve Beklentilerine İlişkin Bir Oryantasyon Planı

Sosyal sorunlar	<p>“Şehirle üniversite arasında kopukluk var. Çocuk şehre entegre olamıyor. Kampüsün içerisinde sıkışıp kalmış bir vaziyette...” (A5)</p> <p>“Maddi problemler var elbette öğrencilerin yaşadığı ve bizim bazen karşısında çaresiz kaldığımız, bir şey yapamadığımız maddi problemlerden dolayı uyum problemleri yaşıyorlar. Burası küçük bir şehir, büyük şehirden gelenler belki çok zorlanmıyorlardır ama yine de küçük şehrin avantajları ve dezavantajları oluyor onlar için.” (A12)</p> <p>“Vakıf, dernek, cemaat, tarikat vb. isimler altında kimi iyi niyetli ama çoğunun ne niyette olduğu bilinmeyen oluşumlar üniversite öğrencilerini kendi ağlarına düşürmekte. Öğrencinin bu yöndeki beklentisini bölümlerin kendi bünyelerindeki açacakları kulüplerle karşılaması mümkün.” (A7)</p>
Akademik sorunlar	<p>“Özellikle ders seçimlerinde öğrenciler büyük sıkıntılar yaşıyor. Öğrenci hangi dersi seçeceğini bilemiyor. Buna yönelik olarak fakülte sitelerinde ders programları önceden sunulup öğrencilerin hangi dersleri nasıl seçeceklerine dair yönlendirmelerde bulunulabilir. Bu sadece yeni gelen öğrenciler için değil, 2. “Sınıftaki öğrenciler için de geçerli. Çünkü her dönem aynı sıkıntıları yaşıyoruz. Yani başımıza geldi. Öğrenci seçmesi gereken dersi seçmemiş uğraşıyoruz şimdi.” (A2)</p> <p>“Oryantasyon eğitiminde öğrenciler yönetmelik yönerge vb. yasa mevzuat hakkında bilgilendirilmeli. Birçoğu haklarının farkında değil. Dersi nasıl geçeceği üstten ders alıp almayacağı hakkını nasıl arayacağı hakkında bilgi verilmeli genel işleyiş hakkında öğrenciler bilgilendirilmeli.” (A3)</p>
Psikolojik sorunlar	<p>“Buraya gelince çocuk sudan çıkmış balık gibi oluyor. Anne ve babaya bağlılık var...” (A8)</p> <p>Yeni gelen öğrenciler öncelikle kimseyi tanımadıklarından kendilerini yalnız hissedebilmektedirler.” (A4)</p>

3.6. Akademisyenlerin Oryantasyon Faaliyetlerine Yönelik Önerileri

Araştırma kapsamında, akademisyenlerin sürdürülebilir nitelikli bir oryantasyon uygulamasının nasıl yürütülmesi gerektiğine dair önerileri alınmıştır. Elde edilen bulgulara ilişkin oluşturulan kodları ve frekanslarını gösteren tablo aşağıda sunulmuştur (Tablo 6).

Tablo 6. Akademisyenlerin oryantasyon faaliyetlerine yönelik önerileri

Akademisyenlerin Oryantasyon Faaliyetlerine Yönelik Önerileri

Akademik oryantasyon (f-27)	Aşamalı oryantasyon planı (f-4); fakülte siteleri oryantasyona yönelik etkinleştirilmeli, fakülte ve öğretim elemanlarının tanıtımı, öğrencilerin alanlarına yönelik mesleki tanıtım, ders programlarına yönelik yönlendirme, oryantasyon tüm sınıflara yapılmalı, sürdürülebilir öğrenci danışmanlığı (f-3); öğrenci mentörlüğü (f-2), oryantasyon görevleri paylaştırılmalı (f-1)
Sosyal oryantasyon (f-17)	Şehir ve kültürün tanıtımı (f-6), öğrenci kulüpleri ve sosyal faaliyetler tanıtılmalı (f-5), öğrencilerle kaynaşma-uyum toplantıları (f-3), yabancı öğrencilere ayrı oryantasyon (f-2), burs imkanları artırılmalı (f-1)
Fiziki oryantasyon (f-10)	Yerleşke ve üniversite imkânlarının tanıtımı (f-5), beslenme ve barınmaya yönelik kapsamlı yerler açılmalı (f-4), fiziki koşullar iyileştirilmeli (f-1)
Diğer (f-9)	Kontrol mekanizması-standardizasyon oluşturulmalı (f-3), sıkça sorulan sorular-istek bölümleri oluşturulmalı (f-3), psikolojik ihtiyaçlara yönelik oryantasyon (f-2), bilgilendirme broşür ve kitapçıkları (f-1)

Tablo 6 incelendiğinde önerilerin çeşitlilik arz ettiği ve sosyal, akademik, fiziki ve diğer öneriler olmak üzere dört başlıkta toplandığı görülmektedir. Akademisyenlerin en çok dile getirdiği öneriler “şehir ve kültürünün tanıtımı” (f-6), “yerleşke ve üniversite imkânlarının tanıtımı” (f-5) ve “öğrenci kulüpleri ve sosyal faaliyetler tanıtılmalı” (f-5) kodlarına yönelik olmuştur. Bu başlıklar altında toplanmayan diğer öneriler ise;

oryantasyon faaliyetlerinin standart hale getirilip kontrol edilmesi (f-3), sıkça sorulan sorular ve istek bölümlerinin oluşturulması (f-3), psikolojik ihtiyaçlara yönelik oryantasyon faaliyetlerinin yürütülmesi (f-2) ve bilgilendirme broşür ya da kitapçıklarının dağıtılması (f-1) olmuştur. Akademisyenlerin bu temaya ilişkin görüşlerinden bazıları aşağıda verilmiştir.

Akademik oryantasyon	<p>“Öncelikle bir oryantasyon planı aşamalı olarak hazırlanmalı. Örneğin öncelikle fakülte ve öğretim elemanlarının tanıtımı. Yerleşkenin tanıtımı. Mevzuat ve genel işleyiş hakkında bilgi. Öğretim elemanları ve halk kaynaşmak için bir etkinlik gibi belirli bir form geliştirilir. Bu formun uygulanması bir gelenek haline getirilir. Her yıl uygulanır. Oryantasyon eğitiminin kalitesinin artırılması için öğrenciye faydası ve üniversitenin genel amaçları dikkate alınmalıdır. Oryantasyon faaliyetleri eş zamanlı olarak planlanmalıdır. Yani tüm üniversitede fakülte yükseköğretim enstitüsü ortak olmalıdır. Bir önceki yıl birinci sınıfların yaşadığı zorlukların tespit edilip buna göre hazırlanan bir oryantasyon faaliyeti daha etkilidir.” (A3)</p> <p>“Sürdürülebilir nitelikli bir oryantasyon eğitimi ancak ve ancak sürdürülebilir danışmanlıkla olur. Danışmanlığı sadece ders seçme süreci olarak nitelendirirsek danışman sadece ders seçip öğrencinin peşini bırakırsa oryantasyon süreci de sıkıntılı olur.” (A12)</p> <p>“Üniversitenin eğitim ve idari birimleri hakkında ayrıntılı seminerler verilebilir.” (A11).</p> <p>“Üniversitelerde 4 farklı oryantasyon oluşturulmalı. 1. Sınıftan 4. Sınıfa kadar her fakülte hatta her bölüm kendine özgü bir oryantasyon modeli benimsemelidir. Özellikle 1. Sınıflarda öğrenci öğretmen ve öğrenci üniversite ilişkisi açısından kaynaştırmaya yönelik etkinlikler yapılmalıdır.” (A6)</p>
Sosyal oryantasyon	<p>“Farklı kültürleri tanımalı öğrenci. Bir cem ayinini görmeli. İnsan bilmediğine görmediğine ön yargılı olur. Üniversitenin adı üstünde evrensel olanı tanıtmaya gayesi var. Çoğu öğrenci ilklerini burada yaşıyor. İlk defa kar yağışını, ilk defa at gören öğrencilerim var.” (A5)</p> <p>“Üniversitenin Kulüp çalışmaları daha etkin ve öğrenciyi içine çeker yapıda işlevsel kalması da bir zorunluluktur. Kulüpler diğer üniversitelerin kulüpleri ile de işbirliği içinde çalışmalıdır Buna ek olarak sosyal medya öğrencilerin oryantasyonu ve kişisel gelişimlerini sağlamak için en etkili araç olarak kullanılabilir.” (A9)</p> <p>“Özellikle yabancı öğrenciler özel bir konumda oryantasyon verilmeli. Yabancı öğrencilerin birçok sorunu var ve ihtiyaçları çok fazla, tanımadıkları bir coğrafyaya geliyorlar, dil bilmiyorlar, kültüre yabancılar. Bu nedenle onlar için farklı bir oryantasyon planı hazırlanmalı.” (A3)</p>
Fiziki oryantasyon	<p>“Oryantasyon eğitimlerinin sözlü bir sunumdan ve otobüs gezilerinden öteye geçip, öğrencilerin kendi başlarına aşamayacağı gereksinimler üzerine odaklanmalıdır. Söz gelimi öğrencilerin beslenme ve barınma ihtiyaçlarına yönelik yeni kapsamlı yerler açılmalı ve bu işlemleri izinsiz olarak üniversite dışı kurumların ya da kişilerin açması engellenmeli.” (A1)</p> <p>“Üniversite kaynaklarını kullanma konusunda detaylı bilgilendirme ve üniversite fakülte gezileri yapılabilir.” (A10)</p> <p>“Üniversite ile ilgili bilgilerin yer aldığı küçük el kitapları, broşürler öğrencilerle paylaşılabilir.” (A12)</p>
Diğer	<p>“Keyfiliğe yer vermemek için yapılan planlarda ne denli başarılı olduğunun denetlenmesi. Yapılan eylem ve faaliyetlerin gerçekleşme oranlarını kontrol etmeyi sağlayan faaliyet raporları hazırlama suretiyle otoritelerin gerçekleştirilmesi.” (A7)</p> <p>“Psikoloji üzerine romantik ilişkiler, başka riskli davranışlar bu nasıl oluyor bilmiyorum ama üzerine kafa yormak gerek gerekir. Yalnızlık, aile özlemi zaman yönetimi gibi şeylere odaklanabilir. İlk etapta bunları bile yaparsanız yeterli.” (A8)</p> <p>“Öğrencilerin yaşadığı problemler sadece oryantasyon eğitiminde alınmamalı, öğrencileri problemlerini yazabilecekleri problem kutuları da üniversitenin her fakültesine konmalı.” (A4)</p>

4. SONUÇ ve TARTIŞMA

Araştırmada üniversiteye yeni başlayan öğrencilerin yaşadıkları uyum sorunları, uyum sürecine yönelik yapılan oryantasyon faaliyetleri, bu faaliyetlerden öğrencilerin haberdar olup olmadıkları ve bu tür faaliyetlere katılıp katılmadıkları, bu faaliyetlerin öğrencilerin ihtiyaçlarını ne ölçüde karşıladığı ve

oryantasyon sürecine yönelik yapılan öneriler hem öğrencilerin hem de akademisyenlerin görüşleri çerçevesinde analiz edilmiştir. Elde edilen sonuçlar oryantasyon faaliyetlerine yönelik genel görüşler, oryantasyon sorunları ve oryantasyona yönelik öneriler temaları altında öğrenci ve akademisyen görüşleri ile aşağıda sunulmuştur.

Çalışmada ilk olarak öğrencilere ve akademisyenlere oryantasyon faaliyetleri hakkındaki görüşleri sorulmuştur. Elde edilen sonuçlar incelendiğinde öğrencilerin çoğunun yapılan faaliyetlerden habersiz olduğu, bazılarının ise konu hakkında daha önce bir hiçbir bilgiye sahip olmadıkları, haberleri olanların da genel olarak çalışmalarını yetersiz buldukları anlaşılmaktadır. Benzer sonuçlara akademisyenlerin görüşlerinden elde edilen verilerde de ulaşılmıştır. Akademisyenlerin tamamı yapılan faaliyetlerin yetersiz olduğunu, bazılarının ise öğrencilerin bu tür faaliyetlerden ve yasal haklarından habersiz olduklarını ifade etmişlerdir.

Araştırmada üniversiteye yeni başlayan öğrencilerin yaşadıkları uyum sorunları öğrenci ve akademisyenlerin görüşlerine göre değerlendirildiğinde, sorunların sosyal, fiziki, akademik ve psikolojik olarak ele alınması gerektiği ortaya çıkmaktadır. Öğrencilerin öncelikli sorunları arasında barınma, şehre ve kültürüne uyum, üniversitenin yerleşkesi hakkında bilgi eksikliği ve bölümle ilgili işlerde yönlendirme ihtiyacı gibi sorunların yer aldığı tespit edilmiştir. Ayrıca hem öğrencilerin hem de akademisyenlerin belirtmiş olduğu görüşlere göre sosyal etkinliklerin yetersiz ya da çeşitliliğinin az oluşu üzerinde durulması gereken bir sorun olduğu gerçeğini ortaya koymuştur. Kolunsağ ve Özdemir (2007) de üniversite gençliğinin mevcut problem alanlarını belirlerken içinde öğretim, beslenme ve barınma giderlerinin olduğu ekonomik problemleri ve eğitim-öğretim, sosyo-kültürel ve psikolojik problemleri öncelikli olarak sıralamışlardır. Bunların dışında engelli öğrencilerin yaşadıkları sorunlara, iş yaşamı ve yabancılaşmaya ilişkin sorunlara da değinmişlerdir. Özkan ve Yılmaz (2010) öğrencilerinin üniversite yaşamına uyum durumlarını inceledikleri çalışmalarında, uyum problemi yaşayan öğrencilerin çoğunlukla ailesi okuryazar olmayan, babası çiftçi olan, devam ettikleri bölümü yakınlarının ve öğretmenlerinin isteği ile tercih eden, üniversite yaşamını sevmeyen, yalnızlık çeken, karşı cinsle ilişkilerinde sorun yaşayan ve kültürel etkinliklere katılmada zorluk yaşayan öğrencilerin olduğunu tespit etmişlerdir. Bu durum çalışmanın bulguları arasında yer alan oryantasyon sorunlarının tek bir boyutta ele alınmaması ve belirlenen sorun alanlarına yönelik uyum çalışmalarının yapılması gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Oryantasyon sürecine yönelik öneriler teması öğrenci ve akademisyen görüşleri çerçevesinde genel olarak değerlendirildiğinde diğer temalarda olduğu birbiriyle tutarlılık göstermekle birlikte, akademisyenlerin önerilerinin daha fazla çeşitliliğe sahip olduğu tespit edilmiştir. Öğrenciler en çok sosyal oryantasyona yönelik önerilerde bulunurken; akademisyenlerin akademik oryantasyona yönelik önerilerinin ön plana çıktığı görülmektedir. Araştırmada sosyal oryantasyona yönelik önerilerden sonra öğrencilerin sırasıyla bilgilendirme, yönlendirme-rehberlik ve barınma ihtiyaçlarına yönelik önerilerde buldukları sonucuna ulaşılmıştır. Akademisyenler ise öğrencilerin öncelikli ihtiyaçlarının ön plana alındığı daha sonra bilgilendirme ve yönlendirmeye yönelik oryantasyon faaliyetlerinin aşamalı olarak yapılması gerektiği şeklinde önerilerde bulunmuşlardır. Akademisyenler ayrıca fiziki ve psikolojik ihtiyaçlara yönelik oryantasyon ve oryantasyon faaliyetlerinde standartların oluşturup kontrollerinin sağlanması şeklinde öneriler de öne sürmüşlerdir. Bu sonuçları destekler şekilde Kutlu (2004) çalışmasında üniversiteye yeni gelen öğrencilerin büyük çoğunluğunun kayıt sırasında verilmek üzere üniversitenin bölüm ve birimlerini gösteren bir yerleşim planı ile çevreyi ve üniversiteyi tanıtıcı bazı genel bilgileri içeren bir broşür verilmesini istediklerini belirlemiştir. Benzer şekilde Karahan ve diğerleri (2005) de, çeşitli sosyal etkinliklere katılan öğrencilerin üniversite ortamına uyum ölçeğinin tüm alt boyutlarında sosyal etkinliklere katılmayanlara göre daha fazla uyum sergilediklerini tespit etmişlerdir.

Araştırma genel olarak değerlendirildiğinde oryantasyon faaliyetlerinin sadece üniversite ve çevresinin tanıtımı ve bölümle alakalı genel bilgilerin verilmesi olarak algılanmaması gerektiği, oryantasyon sürecinin fiziki, sosyal, akademik ve psikolojik başta olmak üzere bir çok boyutunun olduğu ve öğrencilerin

bu tür uyum süreci hizmetlerinden haberdar edilip destek almalarının sağlanması gerektiği sonucuna ulaşılmaktadır. Oryantasyon eğitimleri bir yandan akademik işlere yönelik olduğu gibi, bir yandan da üniversite öğrencisinin kendini ve çevresini keşfetmesine, özgüven kazanmasına ve görev, sorumluluk ve haklarına ilişkin bilgiler edinmesine yardımcı olmalıdır. Oryantasyon faaliyetleri öğrenciyi sadece orada yaşayan biri olarak değil, üniversiteyi yaşayan biri olarak hayatın içine katmalıdır (Çiftel, 2017). Bu da oryantasyon eğitimlerinin niteliğine ve kapsamına bağlı bir durumdur. Dolayısıyla, üniversitelerin tüm ilgili birimleri bu çalışmalara katkı sağlamalıdır.

Oryantasyon çok boyutludur. Barınma, yönlendirme ve bilgilendirme faaliyetlerinden özel gereksinimlere ihtiyaç duyan öğrencilere engelsiz bir ortam oluşturmaya kadar birçok alanı kapsayabilir. Özellikle üniversiteye yeni başlayan öğrenciler uyum sürecinde yalnız bırakılmamalı ve resmi olmayan oluşumların destek sağlama inisiyatiflerine terk edilmemelidir. Bu bağlamda araştırmada üniversiteye yeni başlayan öğrencilerin oryantasyon sürecinde yaşadıkları güçlükler ve uyum sürecinin daha iyi işlemesine yönelik beklentileri ortaya koyulmuş ve akademisyenlerin bu konu hakkındaki önerileri ile birlikte bir oryantasyon planı oluşturulmuştur. Oluşturulan bu plan önerisi maddeler halinde aşağıda sunulmuştur:

- Oryantasyon eğitime üniversitenin web sayfasından yeni başlayan öğrencilere yönelik bilgilendirme ve tanıtım bölümleri ile ve kayıt zamanı gelen öğrencilere verilecek olan şehrin kısa tanıtımı, üniversite, fakülte ve bölümleri, genel yönetmelikler ve öğrenci hakları hakkında öğrenci rehberi ya da kılavuzu verilerek başlanabilir. Alternatif olarak üniversite kurallarının, şehrin fiziki, coğrafi ve kültürel bilgilerinin yer aldığı kısa ve anlaşılır tanıtıcı broşürler dağıtılabilir. Ayrıca kayıt günü üniversitenin girişinde fakültelerin stantları kurulu öğrencilerin soruları cevaplanabilir, ilgili bölümlere yönelik tanıtımlar yapılabilir.
- Kayıt günleri üniversite girişlerine oluşturulan stantların denetimi yapılmalı izinsiz ve yetkisiz kuruluşlara stant açtırılmamalıdır. Özel izinli kuruluşların yanında üniversitenin de barınma mekânlarının tanıtımına, barınma ve ulaşım sorunlarına yönelik çözüm önerilerine ve öğrenci kulüplerinin tanıtımına yönelik stantları bulundurulmalıdır.
- Kayıt sonrası yapılacak olan oryantasyon programlarının kapsamı ve içeriği tanıtılmalı, etkinliklerin tarih, saat ve yapılacak yerleri ve öğrencilerin bu etkinliklerden nasıl yararlanacaklarını belirten bir akış planı hazırlanmalı ve öğrencilere duyurulmalıdır.
- Kayıt sonrası akademik bilgilendirmelerin yanı sıra oryantasyon programı çerçevesinde, üniversitenin bulunduğu şehir, üniversitenin faaliyet alanları, yüksekokulları ve sunulan imkânların (barınma, beslenme, burslar, ulaşım, sağlık, sosyal faaliyetler vb.) tanıtım filmleri öğrencilere izletilmeli ve üniversite yerleşkesi ile çevre gezileri yapılmalıdır.
- Üniversiteyi tanıtmaya oryantasyon programı içerisinde bölümlerin ve akademik birimlerin tanıtılmasının yanında ders programları ve ders seçimleri hakkında bilgilendirmede bulunulmalıdır.
- Üniversitenin ve fakültelerin web sayfalarında yer alan bilgiler ve adres değişiklikleri sürekli güncellenmelidir.
- Üniversitenin ve fakültelerin web sayfalarında sıkça sorulan sorular, şikayet ve istek bölümleri oluşturulmalı, buralardan gelen soru ve dönütler ilgili birimler tarafından dikkate alınmalı ve gerektiğinde sanal bilgilendirmelerde bulunulmalıdır.
- Öğrencilerin bireysel ve psikolojik ihtiyaçlarına yönelik danışmanlık hizmet alacağı birimler oluşturulmalıdır.
- Yaşlılar arasında etkileşimi ve akran rehberliğini sağlamak amacıyla tanışma etkinlikleri ve toplantıları yapılmalıdır.
- Danışman öğretim elemanları oryantasyona yönelik bilgilendirilmeli ve gerektiğinde üst sınıflardan mentör öğrenciler seçilip bu tür çalışmalara katılmaları teşvik edilmelidir.

- Oryantasyon faaliyetleri sadece 1. sınıflara yönelik olmamalı, aşamalı olarak tüm sınıfları kapsayan faaliyetler yürütülmelidir. Bu kapsamda meslek hayatına yönelik rehberlik hizmetleri, staj ve istihdam imkânlarının tanıtımı gibi etkinliklere de yer verilmelidir.
- Sosyal faaliyetlere yönelik öğrenci kulüpleri ve sosyal tesisler aktifleştirilmelidir.
- Oryantasyon faaliyetlerinde standartizasyon sağlanarak faaliyetlerin her yıl tekrar yapılmasına ve yapılan faaliyetlerin yetkili birimler tarafından kontrol edilmesine önem verilmelidir.

Üniversiteye uyum konusu farklı değişkenlerle bir arada incelenmeye devam eden ve güncelliğini koruyan bir konu olma özelliği taşımaktadır. Bu konuda her üniversite ve ilgili kurumları öğrencilerin gereksinimleri doğrultusunda almaları gereken önlemlere ve yürütülmesi gereken oryantasyon faaliyetlerine ihtiyaç duymaktadır. Bu araştırmada çalışma grubu Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesindeki katılımcılardan oluşturulmuştur. Ulaşılan sonuçların diğer üniversite ve fakültelerden elde edilecek verilerle karşılaştırılması ve oryantasyona yönelik ortak noktaların belirlenebilmesi için farklı üniversitelerde ve farklı araştırma desenleri kullanılarak yeni araştırmalar yürütülebilir.

KAYNAKÇA

- Aktaş, Y. (1997). Üniversite öğrencilerinin uyum düzeylerinin incelenmesi: Uzunlamasına bir çalışma. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13, 107-110.
- Aladağ, M. (2009). Üniversiteye uyum konusunda yürütülen akran danışmanlığı programının değerlendirilmesi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(31), 12-22.
- Alkan, H. (2016). 15 Temmuz'u anlamak: Parametreler ve Sonuçlar. *Bilgi*, 79, 253-272.
- Baker, R. W. ve Sıryk, B. (1984). Measuring adjustment to college. *Journal of Counseling Psychology*, 31, 179-189.
- Çiftel, N. (2017). Üniversiteye yeni başlayan öğrencilerin oryantasyon problemleri. *Terapi*, 27, 4-17.
- Fisher, R., Cavanagh, J., ve Bowles, A. (2009). Assisting transition to university: using assessment as a formative learning tool. *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 36(2), 225-337.
- Henriksen, J.A.S. (1995). Orientation and counseling in a California Community Collage: Surveying the perspectives of a multicultural student population. *Community Collage Review*, 23(2), 59-74 .
- Kacur, M., ve Atak, M. (2011). Üniversite öğrencilerinin sorun alanları ve sorunlarla başetme yolları: Erciyes üniversitesi örneği. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(31), 273-297.
- Karahan, F., Sardoğan, M. E., Özkamalı, E., ve Dicle, A. N. (2005). Üniversite 1. sınıf öğrencilerinin üniversiteye uyum düzeylerinin sosyo-kültürel etkinlikler açısından incelenmesi. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(30), 63-72.
- Kolunsağ, A., ve Vatansever Özdemir, G. (2007). Sürdürülebilir oryantasyon modeli ve Sakarya Üniversitesi'ndeki durum. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14, 211-229.
- Kutlu, M. (2004, Temmuz). Üniversite öğrencilerinin araştırma-oryantasyon hizmetlerine ilişkin karşılaştıkları sorunlar ve beklentileri. *XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı*, Malatya.
- Leong, F. T., Bonz, M. H., ve Zachar, P. (1997). Coping styles as predictors of college adjustment among freshmen. *Counselling Psychology Quarterly*, 10, 211-220.
- Lichtman, M. (2006). *Qualitative research in education a users' guide*. Thousand Oaks: Sage Publications.

- Mercan, Ç. S., ve Yıldız, S. A. (2011). Eğitim fakültesi birinci sınıf öğrencilerinin üniversiteye uyum düzeylerinin farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2), 135-154.
- Özgüven, İ. E. (1992). Üniversite öğrencilerinin sorunları ve başatma yolları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7, 5-13.
- Özkan, S., ve Yılmaz, E. (2010). Üniversite öğrencilerinin üniversite yaşamına uyum durumları (Bandırma Örneği). *Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi*, 5(13), 153-171.
- Paul, E. S., ve Brier, S. (2001). Friend sickness in the transition to college: Precollege predictors and college. *Journal of Counseling and Development*, 79(1), 77-89.
- Saraç, T. (2009). *Fransızca-Türkçe sözlük*. Can Kitabevi.
- Simons, M. (2006). 'Education through research'at European universities: Notes on the orientation of academic research. *Journal of Philosophy of Education*, 40(1), 31-50.
- Şen, Ö. Ö. (2004). *Ege Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğrencilerinin sorunlarının bazı değişkenler açısından incelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Wintre, M. G., ve Yaffe, M. (2000). First-year students' adjustment to university life as a function of relationships with parents. *Journal of Adolescent Research* 15(9), 9-37.
- Yeşilyaprak, B. (2005). *Eğitimde rehberlik hizmetleri*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Yıldırım, S. G., ve Yürüdü, E. (2017). Öngörülen gerçeğe: 15 Temmuz askeri darbe girişiminde gençlik. *Electronic Turkish Studies*, 12(16), 493-510.

Summary

Introduction

In universities that do not have a sustainable and well-planned orientation education, the students can get through the adaptation process painfully, and they may fall into the trap of formations that serve different purposes and forces other than education and which are dangerous for the national unity and integrity of the country. Particularly one of the main reasons for the recent incidents that our country has experienced in recent years has been the deceiving of the desperate young people who have just started university and cannot get enough support in the adaptation process by the ideological factions that try to benefit from this gap. Conscious or unconscious, our country has suffered the damages caused by the people involved in such formations.

For this reason, this study was found to be worthy of research in terms of determining the problems and expectations of the individual and environmental factors faced by the new students and putting forward a sustainable orientation plan based on a solution.

Method

The research was designed within the framework of case study, one of the qualitative research methods. The research group of the study consisted of 40 students who started the first year and 12 academicians in the 2018-2019 academic year at Nevşehir Hacı Bektaş Veli University. In the study, semi-structured interview form developed by the researchers was used as data collection tool. There are four open-ended questions in the interview form for students and three open-ended questions in the interview form for academics. The data obtained through semi-structured interviews were analyzed by content analysis method. The data were divided into themes, sub themes and codes and presented as a table with their frequencies.

Results

When the results were examined, it was found that most of the students were unaware of the activities, some of them did not have any information about the subject before and those who had news stated that they found the studies inadequate or did not meet their expectations. In addition, the fact that 85% of the students participating in the research did not participate in any orientation oriented activities or did not receive a service for the adaptation process can be considered as an indication that the students were unaware of the orientation activities or that the services provided were not fully accessible to the students. Similar results were obtained in the data obtained from the opinions of academicians. Most of the academicians stated that the activities were inadequate and some of the students were unaware of such activities and their legal rights.

In the research, when the adaptation problems experienced by the new students are evaluated according to the opinions of the students and academics, it is seen that the problems should be handled socially, physically, academically and psychologically. The main problems of the students were housing, adaptation to the city and culture, lack of information about the campus of the university, the need to enroll in courses and the need for guidance in the department.

When the theme of the suggestions for the orientation process is evaluated within the framework of student and academician views, it is found that the suggestions of the academicians have more diversity than the other themes. When the suggestions of the students are examined, it is seen that the suggestions for social orientation come to the forefront. To this end, the students suggested that socio-cultural promotional activities such as sightseeing and acquaintance meetings, as well as direct artistic activities such as concerts, theater and cinema, should be emphasized and the student clubs and social facilities should be activated for such activities.

Unlike the students' views, academicians made more suggestions for academic orientation. Academics emphasize the priority needs of the students and then the orientation activities for information and guidance should be carried out gradually, the student advisors should be informed about the subject and play a more effective role, the web pages of the faculties are frequently asked for questions or promotional and informative programs. They made recommendations for academic orientation, such as providing information on general issues and a separate orientation plan by years. Other suggestions of academics were directed towards social and physical orientation. In addition to these, suggestions for orientation and orientation activities for psychological needs and standards have been proposed.

Discussion

In the research, the adaptation problems experienced by the new students, orientation activities for the adaptation process, whether the students are aware of these activities and whether they participate in such activities, the extent to which these activities meet the needs of the students and suggestions about the orientation process were analysed in accordance with the opinions of students and academics. When the research is evaluated in general it is concluded that orientation activities should not be perceived only as presentation about the university and its environment and giving general information about the department, orientation process has many dimensions especially physical, social, academic and psychological and students should be informed about this kind of adaptation process services and necessary support should be provided.

When the studies in the literature were examined, Kolunsağ and Özdemir (2007) also listed the economic problems including education, nutrition and housing costs and prioritized education, socio-cultural and psychological problems. Karahan et al. (2005) found that students who participated in various social activities showed more compliance in all sub-dimensions of the adaptation scale to university environment than those who did not participate in social activities. This situation reveals that orientation problems, which are among the findings of the study, should not be dealt with in a single dimension and that adaptation studies should be carried out for the identified problem areas.

Pedagogical Implications

The issue of adaptation to the university is a subject that continues to be examined together with different variables and remains up to date. In this regard, every university and related institutions need the necessary measures and orientation activities to be carried out in line with the needs of the students. In this research, the study group was composed of participants from Nevşehir Hacı Bektaş Veli University. In order to compare the results with the data obtained from other universities and faculties and to determine common points for orientation, new researches can be conducted by using different research designs in different universities.